

Overordnet vision Attrup Enge (N15-5)

JAMMERBUGT KOMMUNE
LIFE IP NATUREMAN

Indhold

Områdebeskrivelse	2
Baggrund	2
Habitatnatur	3
Nuværende pleje, tidligere projektilsagn.....	5
Aktioner	6
Inddragelse af lodsejere	6
Eksisterende stisystemer og rekreative faciliteter	7
Sammenfatning overordnet vision	7
Andre vinkler	8
Masterplan for Limfjordslandet og rekreation/turisme.....	8
Landdistriktsudvikling og socialt ansvar	8

Ansvarsfraskrivelse:

Oplysningerne i denne rapport afspejler kun forfatterens holdning.
EU-Kommissionen er ikke ansvarlig for nogen brug af disse oplysninger.

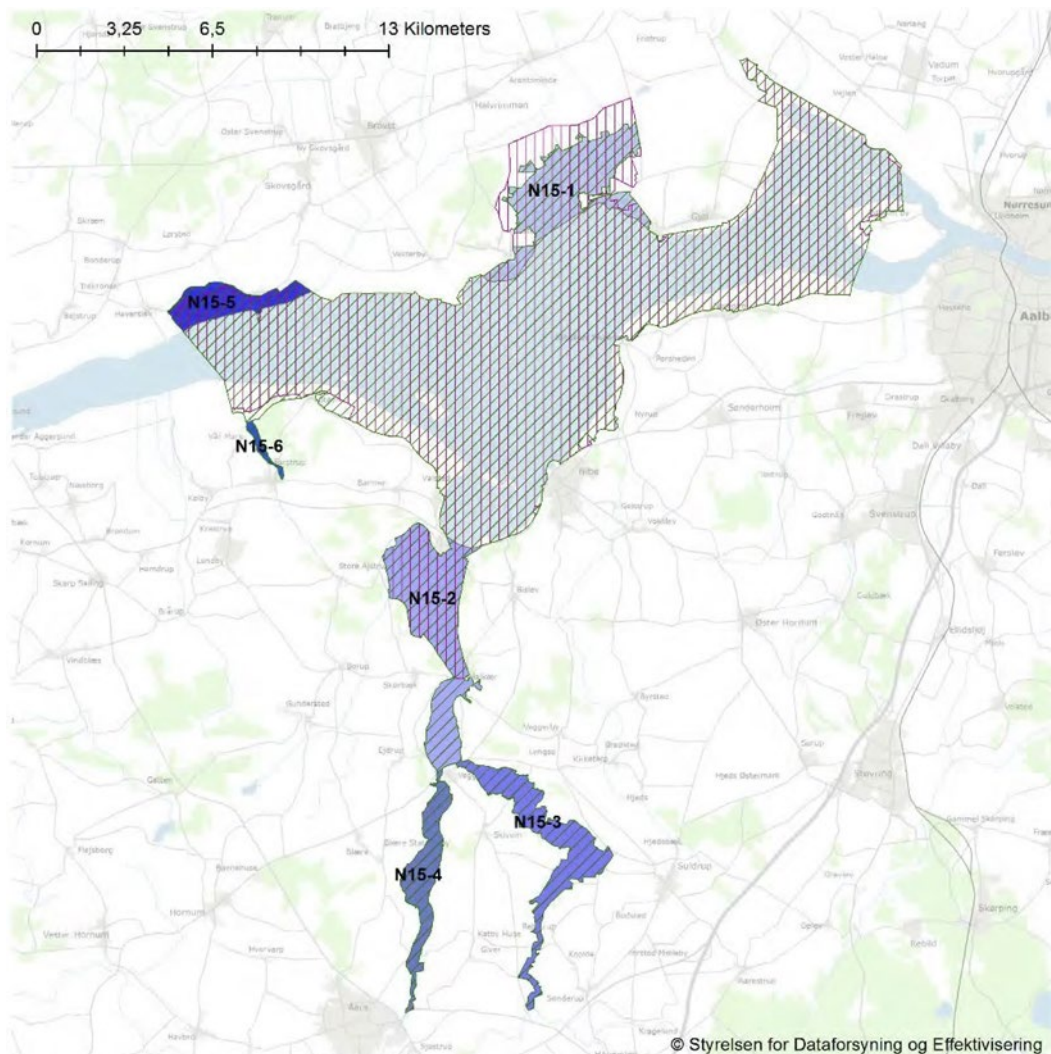
Forsidefoto:

N15 | Attrup Enge med græssende kreaturer
Foto: Jammerbugt Kommune

Områdebeskrivelse

Baggrund

Natura 2000-området deles af Aalborg, Vesthimmerlands, Jammerbugt og Rebild kommuner og omfatter habitatområde nr. 15 og fuglebeskyttelsesområde nr. 1. I projektet LIFE IP NATUREMAN deltager den del af habitatområdet, der er beliggende i Jammerbugt Kommune. Området er udvalgt til projektet på grund af forekomsten af rigkær i begge subregioner N15-1 og N15-5.

Figur 1: Natura 2000-område 15. Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal.

Natura 2000-området består mod nord af de vidtstrakte, lavvandede fjordområder i Limfjorden. Området har især tidligere rummet vidtstrakte flader med ålegræs. De lavvandede marine områder især Nibe og Gjøl Bredning er af stor national betydning for flere af andefuglene på udpegningsgrundlaget, bl.a. lysbuget knortegås. De store vidtstrakte strandenge udgør vigtige ynglelokaliteter for vadefugle, ligesom de uforstyrrede holme på nationalt plan udgør vigtige ynglelokaliteter for skestork, terner og klyde. Ulvedybet er en af landets største brakvandssøer, og er samtidig en af områdets vigtigste raste- og ynglelokaliteter.

Habitatnatur

Der er ingen NOVANA-data for fokusarter inden for den pågældende subregion i Naturdatabasen. Der er en kontrolovervågningsstation nær Attrup Havn. Der er tale om en station (st. 4083) udlagt for strandeng, fremgår på nedenstående figur. Stationen er besøgt én gang i 2012.

Trefjerdedele af den beskyttede natur i subregion N15-5 er kortlagt habitatnatur. Der ses af nedenstående tabel, at det primært består af naturbeskyttet strandeng samt mindre arealer med naturbeskyttet eng.

N15-5	Sø <5ha	Eng	Hede	Mose	Overdrev	Strandeng	I alt
Beskyttet natur	0,3	23,5		0,4		71,0	95,3
Beskyttet natur ej habitatnatur	0,1*	17,6		0,4		9,7	27,9

*Bemærk; kun en delmængde af de §3-beskyttede småsøer er besøgt ifm med NOVANA-programmet, derfor kan arealet af habitatnatur-søer potentielt være større end det fremgår af tabellen.

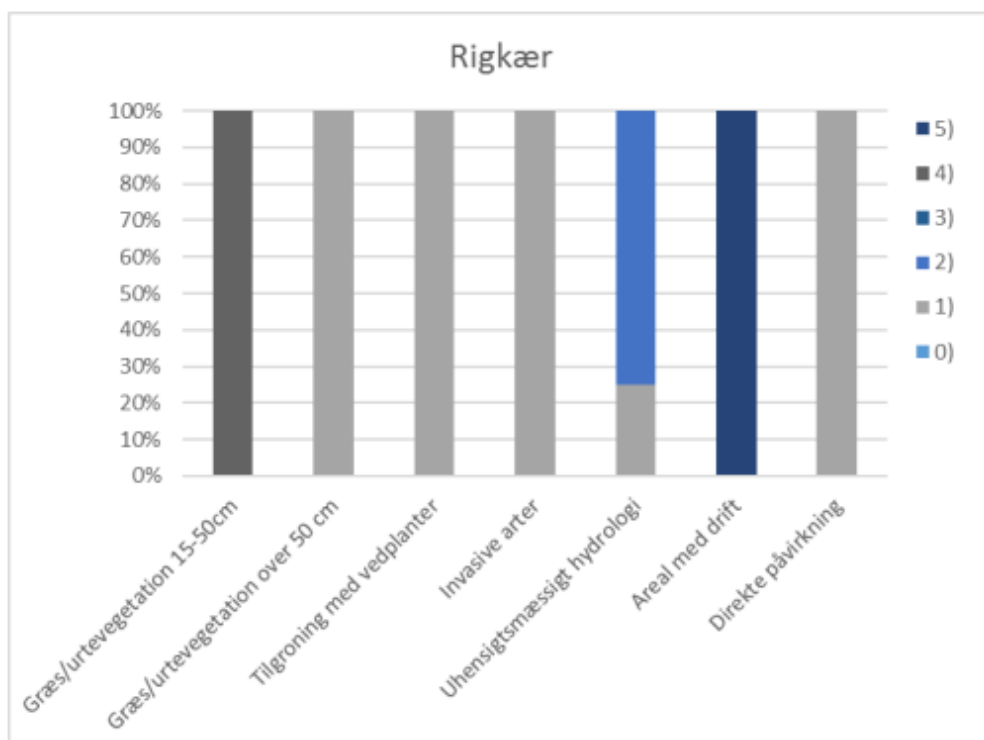
Fordelingen af den kortlagte habitatnatur på habitatnaturtype og naturtilstand er vist i den næste tabel, mens fordelingen af forskellige påvirkninger på fokusnaturtyperne er vist i nedenstående diagrammer.

Tabellen viser habitatnatur inden for subregion 15-5, hektar (ha.). Fokushabitatnatur er vist med fed skrift. "(tom)" indikerer habitatnatur, som ikke er tilstandsvurderet.

N15-5		Naturtilstand						(tom)	Hovedtotal
Naturtype nr.	Habitatnaturtype	I. Høj tilstand	II. God tilstand	III. Moderat tilstand	IV. Ringe tilstand	V. Dårlig tilstand			
1150	Lagune						0,3	0,3	
1330	Strandeng	16,8	45,4	2,2	2,4			66,8	
3150	Næringsrig sø		0,0*					0,0*	
7230	Rigkær	1,7	0,6					2,3	
Hovedtotal		18,6	46,0	2,2	2,4		0,3	69,4	

*areal <0,05ha.

I tabellen ovenfor (figur 1) ses, at den beregnede naturtilstand for den kortlagte habitatnatur er fordelt over høj og god tilstand med mindre arealer i moderat og ringe tilstand. Der ses ligeledes, at naturtilstanden for størstedelen af strandeng, som udgør hovedparten af habitatnatur i subregionen, er i høj eller god tilstand. I nedenstående afsnit beskrives de enkelte fokusnaturtyper i forhold til trusler mod naturtilstanden. De enkelte parametres påvirkning afbilledes grafisk ud fra en skala på 1-5, hvor 1 generelt angiver den mindste værdi fx mindst tilgroning, mindst arealandel, der er påvirket af gødsugning, bedst hydrologi osv. 5 angiver generelt den største værdi, fx størst tilgroning, størst areal andel, der er påvirket af gødsugning, mest påvirket af u hensigtsmæssig hydrologi osv.

Figur 3: Ovenstående graf viser påvirkninger for fokushabitatnaturtypen rigkær inden for subregion N15-5. Fordelingen er vist i procent. Kategori 1-5, hvor 1) er mindst påvirket og 5) er mest påvirket. 0) betyder ikke relevant. For hver påvirkningstype er angivet, hvor stor en procentdel af habitatnaturtypen, der er i den pågældende kategori.

Der er to lokaliteter med fokusnatur i subregionen. Disse to lokaliteter er beliggende ved siden af hinanden og består af naturtypen rigkær. Rigkærene udgør en mindre del af den kortlagte habitatnatur i subregionen, idet der er registreret 2,3 ha af naturtypen, som er i høj eller god tilstand. To af subregionens rigkær indgår i mosaik med strandeng.

Specifikt for rigkær i subregion N15-5 ses af ovenstående figur, at naturtypen på de fleste arealer har en passende andel af høje græsser og urter, hvilket også er gældende i forhold til vedplanter.

Der er ikke konstateret invasive arter på området's rigkær. I forhold til hydrologi er ca. tre fjerdedele af arealet registreret med tegn på afvanding, dog fortrinsvist i form af perifere eller ikke-funktionsdygtige grøfter, og stadig med dominans af arter knyttet til fugtig og våd. Det er positivt, at alle området's rigkær bliver plejet i form af afgræsning.

Nuværende pleje, tidligere projektilsagn

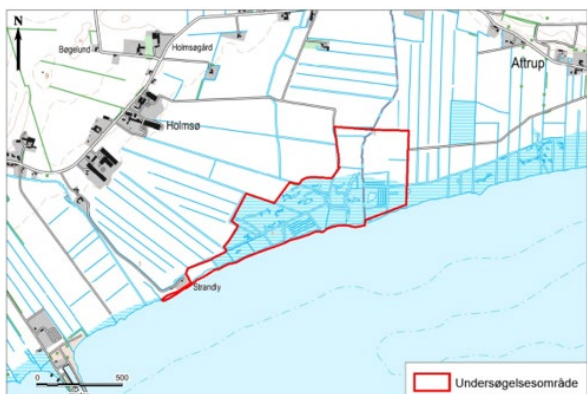

Projektet omfatter bl.a. en vandløbsovergang til kreaturerne.

Endnu et hegningsprojekt blev realiseret i 2015-16 med formål at afgræsse yderligere 15 ha. Strandenge.

Der er i perioden 2016-2018 gennemført en forundersøgelse med tilsagn fra Natura-ordningen vedr. forbedring af naturlig hydrologi på Attrup Enge. Forundersøgelsen omfatter ca. 42 ha.

Aktioner

Følgende aktioner fra LIFE IP NATUREMAN vurderes at være relevante i subregion N15-5:

- A1. Undersøge lodejerinteresse for naturprojekter
- A2. Ansøgning om ekstensivering af arealer
- C.1. Etablering af afgræsning
- C.3. Etablering af hensigtsmæssig hydrologi
- C.4. Særlig pleje af arter og naturtyper
- C.8. Stier
- C.7. Ny teknologi i naturpleje
- C.9. Afsætning af kød fra naturpleje
- D.1. Monitorering af udvalgte habitatnaturtyper og -arter
- D.2. Monitorering af økosystemtjenester og socialøkonomisk effekt
- E.2. Information og formidling
- E.3. Kapacitetsopbygning
- E.5. Naturpleje som driftsgren

Inddragelse af lodsejere

Der skal i 2022 afholdes informationsmøde med lodsejerne i området, så de har mulighed for at høre om mulighederne i LIFE IP NATUREMAN. Da der tidligere er gennemført en række hegningsprojekter, vil der være fokus på, hvordan naturplejen kan blive rentabel. Derfor vil der være øget fokus på at formidle viden og mulighed for at deltage i C7, C9, E3 og E5.

Der er særligt fokus på, at Landboforenings rådgiver fra LIFE IP listeordningen præsenterer de mulige støtteordninger herunder vedr. ekstensivering og udtagning. Kommunens projektleder vil præsentere muligheder for brugen af droner til tilsyn samt gps halsbånd og elektroniske øremærker, som er tiltag, der arbejdes med i aktion C7. Til mødet inviteres den lokale landboforening og om muligt aktører, der kan understøtte vedr. erhvervsmæssig udnyttelse af naturplejen, f.eks. afsætning af naturkød eller en vinkel i forhold til turisme.

Det er planen, at der skal holdes markvandring/formidlingstur i løbet af 2022, hvor lokalbefolkningen inviteres. Aktiviteten har det formål er at oplyse lodsejerne og andre interesserede om områdets

naturværdier med særligt fokus på naturtypen rigkær. Jammerbugt Kommune stiller guide til rådighed på denne vandring, hvor rådgiverne også inviteres.

Infomøde for alle lodsejere	Januar/Februar 2022
Afholde temadag for lodsejere om tekniske hjælpemidler – til at gøre naturpleje nemmere og mere rentabel	Februar/Marts 2022
Møder med lodsejere	Løbende 2022
Planlægning og afholdelse af formidlingsture	2022

Figur 7: Tidsplan for information og kapacitetsopbygning med lodsejere.

Eksisterende stisystemer og rekreative faciliteter

Sammenfatning overordnet vision

Fokus i subregionen er at afklare mulige tiltag vedr. forbedring af hydrologien og udvikling af naturpleje som driftsgren. Derudover er der fokus på formidling af viden og mulighed for lodsejere og dyreholdere at deltage i aktioner vedr. tekniske hjælpemidler i naturpleje, afsætning af naturkød, kapacitetsopbygning med inddragelse af den lokale kapacitet omkring socialøkonomi. I den overordnede vision skal der skabes synergi til øvrige aktiviteter i lokalområdet – herunder Masterplan for Limfjordslandet, hvor der er ønske om at synliggøre områdets naturværdier (Natura 2000).

Andre vinkler

Masterplan for Limfjordslandet og rekreation/turisme

Jammerbugt Kommune har vedtaget en Masterplan for Limfjordslandet, som skal styrke den turismemæssige infrastruktur langs Limfjorden i kommunen. Kommunen arbejder derfor allerede med formidling og adgang til naturen i området, hvor det er muligt, skal dette ske i sameksistens og samarbejde med Life-projektet. Attrup Havn er et fokusområde i masterplanen, hvor der er en aktiv borgerforening og bådelaug. Det fremgår i masterplanen, at Attrup Havn udvikles med bedre muligheder for friluftsturisme og vandaktivitet.

Natura2000 områder

Landdistriktsudvikling og socialt ansvar

Natura 2000 området ligger umiddelbart tæt på havnebyen Attrup og landsbyen Skovsgård, hvor der er skole med 270 elever op til 9. klassetrin, børnehave og et rigt foreningsliv med ca. 30 foreninger.

Skovsgård er hjemsted for flere socialøkonomiske virksomheder, der tilbyder arbejdsplads og i mange tilfælde også bolig for de medborgere, der har svært ved at finde fodfæste på det ordinære arbejdsmarked og i en hverdag på egen hånd.

Skovsgård er kendt for sin helt egen "model" for social inklusion og landdistriktsudvikling. En "model" som går under navnet "Skovsgård-modellen" og som har modtaget flere nationale priser.

Den gode energi fra de socialøkonomiske virksomheder lever videre ude i lokalbefolkningen – ikke blot fordi arbejdspladserne understøtter lokalsamfundet og skaber en nyttig aktivitet deri, men også fordi vi alle, børn og voksne, opdrages til, at alle duer til noget og har en værdifuld plads i fællesskabet.

Den social økonomiske virksomhed Råd og Dåd har et grønt arbejds hold, som udfører mindre naturpleje opgaver som rydning under hegn og tilsyn med dyr. Der er tilknyttet en enkelt medarbejder på holdet, som betales fuld timeløn.